

Prosjektbeskrivelse

Utstilling ved besøkssenter Forollhogna nasjonalpark - Bunåva, Vingelen

1. Bakgrunn

1.1 Generell info om besøkssenteret

Besøkssenter Forollhogna nasjonalpark ble autorisert av Miljødirektoratet 1. januar 2025, med beliggenhet på Bunåva i Vingelen, Tolga kommune. Besøkssenter Forollhogna nasjonalpark er organisert som et aksjeselskap, og daglig leder/naturveileder tiltrådte stillingen i august 2025.

Hovedformålet med besøkssenteret er å øke befolkningens kunnskap om natur og samtidig bidra til lokal verdiskaping. Besøkssenteret skal spesielt:

- Være en effektiv og attraktiv formidler av kunnskap om natur
- Utfylle miljøforvaltningens øvrige virkemidler på en effektiv måte
- Bidra til lokal verdiskaping, samarbeide med lokale fagmiljøer og skape synergier
- Ha en bærekraftig økonomi

Besøkssenteret skal formidle generell kunnskap om nasjonalparker, med særlig fokus på verneverdiene i Forollhogna nasjonalpark og økt forståelse for villrein.

1.2 Kort om Forollhogna nasjonalpark

Forollhogna nasjonalpark ligger i fylkene Innlandet og Trøndelag, og omfatter deler av kommunene Holtålen, Røros, Os, Tolga, Tynset, Rennebu og Midtre Gauldal. Nasjonalparken strekker seg over et område på nærmere 1 100 km², tilsvarende omtrent størrelsen på Hong Kong. Nasjonalparken utmerker seg med et relativt stort, sammenhengende område med urørt natur. I geologisk sammenheng ligger nasjonalparken i Trondheimsfeltet, der kalkrik og skiferholdig berggrunn gir grunnlag for et rikt biologisk mangfold. Nasjonalparkens villreinstamme er Norges nordligste, og inngår blant landets ti nasjonale villreinstammer.

Rundt nasjonalparken ligger 8 landskapsvernområder, kjent for lange tradisjoner med setring, utmarkbeite og slått. Norsk seterkultur ble oppført på UNESCOs liste over immateriell verdensarv i 2024, og står sentralt rundt nasjonalparken. Store deler av nasjonalparken og tilgrensede verneområder ligger også innenfor Røros Bergstad og Cirkumferensen, som også er oppført på UNESCOs verdensarvliste. Nasjonalparken

Besøkssenter Forollhogna nasjonalpark

inneholder også mange kulturminner, eksempelvis fangstanlegg og rester etter samisk bosetting.

1.3 Bunåva SA

Besøkssenteret ligger på Bunåva i Vingelen, et bygg oppført i 2011. Bygget har sterk en lokal forankring og fungerer som et godt etablert treffpunkt for både lokalbefolkning og besøkende. Bygget har felles inngang med nærbutikken og er derfor åpent og tilgjengelig daglig gjennom året, med unntak av søndager og helligdager utenfor sommersesongen. I sommerhalvåret drives det kafé, mens vinterstid arrangeres det ukentlige dognadskaféer.

Bygget rommer også et lokalt bibliotektilbud og brukes hyppig som møtelokale. I samarbeid med lokale næringsaktører, lag og foreninger arrangeres ulike aktiviteter som konserter, møter og sosiale aktiviteter. Oppholdsrommet er godt egnet til formidling og møter for grupper på ca. 30 personer, med muligheter for å romme inntil 40-50 personer.

Fra tidligere står det en statisk utstilling i lokalet, bestående av to flyttbare søyler om villrein og seterdrift, og en informasjonsinstallasjon med kart over Forollhogna. I 2023 ble det installert nytt lydanlegg, og i tillegg finnes det en 75 tomers TV-skjerm som kontinuerlig kan vise film, bilder og annen relevant informasjon.

I forbindelse med autorisasjonen som besøkssenter ble det avsatt midler til restaurering og tilrettelegging av besøkssenteret. Oppussingsarbeidet, som forventes ferdigstilt mai 2026, omfatter blant annet montering av lydabsorberende veggplater på flere av veggene, nytt gulvbelegg og nytt møblement, inkludert innebygde benker langs to av veggene.

2. Formål med utstilling og målgruppe

Det skal bygges en ny utstilling som skal formidle verneverdiene i Forollhogna nasjonalpark og bidra til økt forståelse for områdets biologiske mangfold, villrein og kulturlandskap, uten å oppfordre til fysisk ferdsel inn i nasjonalparken. Formidlingen skal være i tråd med besøksstrategien for Forollhogna nasjonalpark (se https://www.nasjonalparkstyre.no/uploads/files_forollhogna/Forollhogna_strategidokument_endelig-versjon_godkjent-jan-2020.pdf for mer informasjon), med vekt på verdiskaping i randsonene rundt Forollhogna og bærekraftig bruk, samtidig som naturverdiene og verneformålet i verneområdene ivaretas.

Besøkssenter Forollhogna nasjonalpark

Utstillingens målgruppe skal rette seg primært mot tilreisende og besøkende, samt barn og unge. Utstillingen skal være innbydende og engasjerende, bidra til økt forståelse og respekt for natur- og kulturverdiene, og gi publikum mulighet til å oppleve nasjonalparken og dens verdier uten å måtte oppholde seg fysisk i verneområdet. Den skal også ha kvaliteter som gjør den attraktiv for gjentatte besøk.

Utstillingen skal tilrettelegge for godt sambruk i lokalet, slik at Bunåva fortsatt kan brukes av lokalsamfunnet på ønsket måte. Utstillingen skal preges av god plassutnyttelse og fleksible løsninger, og bruke merkevaren for Norges nasjonalparker (se <https://designmanual.norgesnasjonalparker.no/> for mer informasjon). I tillegg stilles det krav om universell utforming, og tilgjengelighet på norsk og engelsk, samt et tredje språk.

Som en del av besøkssenterets formidlingsrolle, er det aktuelt å nå ut til målgrupper også utenfor senteret, spesielt gjennom aktiviteter rettet mot barn og unge, og deltakelse på arrangementer i regionen. Det er derfor ønskelig at deler av utstillingen kan utvikles med tanke på mobil bruk, slik at elementer kan tas i bruk andre steder rundt Forollhogna og i ulike formidlingssammenhenger utenfor besøkssenteret. Dette kan eksempelvis utformes som en fleksibel og robust formidlingspakke som er enkel å transportere, rigge og tilpasse ulike målgrupper og arenaer.

3. Fysiske rammer

3.1 Generelt

Det skal etableres en permanent utstilling med mulighet for senere fornyelse og utskifting av innhold. På grunn av begrenset plass på Bunåva, anbefales en digital og interaktiv løsning på utstillingen, som kan aktiveres eller deaktiveres etter behov, dersom bygget skal benyttes til andre formål, eksempelvis arrangementer. Løsningene skal være tilpasset et lavt til moderat drifts- og vedlikeholdsnivå, med begrenset behov for teknisk oppfølging og spesialisert kompetanse. Løsningene skal kunne fungere stabilt over tid, gjerne med mulighet for offline bruk. Tilgjengelig plass til utstilling er hovedsakelig på veggene, mens noe gulvareal kan brukes. Videre er det begrenset med lagringsplass, noe som vil ha en effekt på lagring av eventuelle flyttbare utstillingselementer. Løsningene skal være realistiske og gjennomførbare innenfor budsjett og tidsramme (se punkt 7).

Besøkssenter Forollhogna nasjonalpark

3.2 Tilgjengelig utstillingsflate

Hovedutstillingsveggen er ca. 7,6 meter lang med varierende takhøyde fra ca. 2,4 til 4,1 meter (ca. 25 m²). Se vedlegg for bilder. Tilknyttet dette er et gulvareal på ca. 15 m² (7,6 x 2 meter) egnet for utstillingselementer. I tillegg er følgende flater tilgjengelige:

- Område ved kontor: ca. 3,8 m²
- Inngangsparti: ca. 7,2 m²
- Veggflater over vinduer langs benkerekke: ca. 13,3 m²
- Vegger ved trapp til andre etasje: ca 10 m²
- Gangareal: ca 12 m²
- Tak- og vindusflater i utstillingsrom
- Andre ubenyttede flater i bygget som potensielt kan tas i bruk til utstillingsformål.

Merk at oppgitte mål er veiledende. Bygget har skråtak i store deler av kafé- og utstillingsområdet, med en maksimal takhøyde på ca. 5,20 meter. Takhøyde fra gulv til områder med flat himling er på 2,40 meter. Hovedutstillingsrommet har godt naturlig lys, med store vinduer som strekker seg opp til taket på den høyeste veggen. På to av veggene er det fastmontert sittebenker.

4. Faglige rammer og føringer

4.1 Hovedtema

Hovedtema for utstillingen er Forollhogna nasjonalpark og dens verneverdier. Utstillingen skal tydelig formidle hvorfor villrein er viktig som del av nasjonalparkens økosystem, samtidig som utstillingen skal reflektere områdets biologiske mangfold og kulturhistorie. De besøkende skal kunne oppleve og forstå nasjonalparken, uten fysisk ferdsel inn i verneområdene. Området rundt nasjonalparken er også preget av et verdifullt kulturlandskap, med lange tradisjoner innen slått, utmarksbruk, beiting og setring. Disse elementene skal integreres i utstillingens innhold og formidling.

4.2 Faglige føringer

- **Sambruk:** Utstillingen skal utformes slik at lokalet fortsatt kan benyttes av ulike brukergrupper, lag og foreninger, og ivareta byggets lokale forankring.
- **Besøksstrategi:** Formidlingen skal være i tråd med besøksstrategien for Forollhogna nasjonalpark, med vekt på bærekraftig bruk, verdiskaping i randsonene og hensyn til verneområdene.
- **Universell utforming:** Utstillingen skal i størst mulig grad være universelt utformet.

Besøkssenter Forollhogna nasjonalpark

- **Merkevare:** Utstillingen skal følge retningslinjene for merkevaren Norges nasjonalparker og sikre en helhetlig visuell og kommunikativ profil.
- **Robusthet og drift:** Løsningene skal være holdbare, driftseffektive, lett å vedlikeholde og tilpasset senterets drift gjennom hele året.

4.3 Åpent handlingsrom

Konkurransedeltakerne står fritt til å utvikle formidlingsgrep, scenografi, teknologi og opplevelsesdesign innenfor hovedtemaet samt de faglige, romlige og økonomiske føringene som er angitt (se punkt 7).

5. Oppdrag til deltakere

Basert på formål og rammer beskrevet ovenfor, skal deltakerne utvikle et helhetlig konsept for en ny utstilling ved besøkssenter Forollhogna nasjonalpark, som formidler nasjonalparkens verneverdier på en engasjerende måte, samtidig som den ivaretar de faglige føringene som er angitt i punkt 4.2. Konkurransen skal resultere i et gjennomarbeidet konsept som danner grunnlag for prosjektering og realisering av en permanent utstilling innenfor gitte økonomiske og romlige rammer.

Konkurransedeltakerne skal utvikle et konseptuelt forslag til utstilling som presenterer en helhetlig idé for:

- **Formidling:** Hvordan nasjonalparkens verneverdier, biologiske mangfold, villrein og kulturlandskap kan formidles på en engasjerende, pedagogisk og tilgjengelig måte til målgruppen.
- **Romlig utforming:** Hvordan utstillingsrommets fysiske rammer, lysforhold, møblering og fleksible flater utnyttes optimalt, med hensyn til universell utforming, sambruk og publikumsflyt.
- **Publikumsopplevelse:** Hvordan besøkende kan oppleve nasjonalparkens verdier på en engasjerende, intuitiv, inspirerende og gjentakelsesvennlig måte, med mulighet for digitale og interaktive løsninger der det er relevant.
- **Gjennomførbarhet:** Forslaget skal tydelig vise hvordan utstillingen kan realiseres innenfor gitte faglige, romlige og økonomiske rammer.
- **Helhetlig konsept:** Det forutsettes at det valgte teamet har et helhetlig konsept for utstillingen som grunnlag for videre prosjektering og realisering, inkludert innholdsproduksjon og bruk av eventuelle underleverandører.

Deltakerne står samtidig fritt til å utforske kreative og innovative løsninger innen formidlingsgrep, scenografi, teknologi og opplevelsesdesign.

6. Leveranse i konkurransen

Forslaget skal leveres som en idé- og konseptskisse som gir et tydelig grunnlag for videre utvikling og realisering av utstilling. Oppdragsgivers hovedmål med konkurransen er å motta sterke og gjennomarbeidede konsepter og skisser som viser helhetlige løsninger for utstillingen, herunder formidling, romlig utforming og publikumsopplevelse. Leveransen skal vise konsept og overordnede prinsipper for utstillingen, uten ferdig utviklet innhold som film, tekst eller grafisk profil. Det forventes i stedet prinsipper for hvordan dette kan løses. Leveransen skal inkludere:

- **Konseptbeskrivelse:** 2–3 sider som redegjør for idé, formidlingsstrategi, forståelse av sted og målgrupper og overordnet konsept.
- **Konseptuelle fremstillinger:** Leverandøren skal ved hjelp av skisser, visualiseringer, illustrasjoner eller tilsvarende materiale synliggjøre hovedidé, overordnede romlige prinsipper og ønsket publikumsopplevelse. Materialet skal være på idé- og konseptnivå, og det forventes ikke detaljprosjektering eller ferdige designløsninger.
- **Overordnet beskrivelse av publikumsopplevelse:** Maks 1 side som viser hvordan besøkende engasjeres og opplever utstillingen.
- **Prinsipper for materialbruk og romløsninger:** På overordnet nivå, med vekt på fleksibilitet, sambruk og robusthet.
- **Gjennomførbarhet og realisme:** Overordnet beskrivelse av hvordan konseptet kan realiseres innenfor prosjektets økonomiske, tekniske og driftsmessige rammer, inkludert vurderinger knyttet til drift, vedlikehold og videre utvikling.

Leveransen skal være tydelig, oversiktlig og inspirerende, og gi et godt grunnlag for videre utvikling og realisering av utstillingen.

7. Økonomisk ramme og tidsramme

7.1 Økonomisk ramme

Prosjektets totale budsjett er ca. 2,15 millioner kroner inkl. mva.

Den økonomiske rammen skal dekke:

- Konseptutvikling og detaljplanlegging
- Honorar, forutsatt at leveransen oppfyller kravene
- Befaring
- Produksjon av utstilling, inkludert digitale og interaktive elementer
- Prosjektledelse, koordinering og montering

Besøkssenter Forollhogna nasjonalpark

- Installasjon, testing og justeringer
- Dokumentasjon, brukerveiledning og vedlikehold
- Eventuelle uforutsette kostnader innenfor rammen

Budsjettet skal sikre at utstillingen kan realiseres i tråd med romlige og faglige føringer, og innenfor avsatt tid og økonomisk ramme.

7.2 Tidsramme

Utstillingen planlegges ferdigstilt i løpet av 2027.

8. Konkurransmodell

Konkurransen gjennomføres med følgende modell:

- **Prekvalifisering:** Alle interesserte team kan sende forespørsel om deltakelse. Teamene vurderes og kvalifiseres med utgangspunkt i relevant erfaring, kompetanse og kapasitet.
- **Invitasjon:** Tre kvalifiserte team inviteres til å utvikle og levere forslag til utstilling, se punkt 6.
- **Befaring:** De inviterte teamene deltar på befaring ved Bunåva. Befaringen skal gi innsikt i utstillingsrommet, eksisterende fasiliteter, lysforhold og romlige rammer, samt forståelse av områdets biologiske og kulturhistoriske kontekst. Befaringen gir også anledning til spørsmål og dialog med oppdragsgiver, slik at alle team har lik informasjon som grunnlag for konseptutvikling.
- **Honorar:** To av de tre kvalifiserte teamene som ikke tildeles etterfølgende kontrakt vil motta et honorar på 60 000 kroner eks. mva for sitt arbeid i konkurransefasen. Vinnerteamet kompenseres gjennom etterfølgende kontrakt.
- **Eierskap og bruk av forslag:** Rammer for opphavsrett, eierskap og bruksrettigheter skal avklares og fastsettes på forhånd i konkurransegrunnlaget. Deltakerne skal beholde opphavsretten til egne forslag, samtidig som oppdragsgiver sikres nødvendige bruksrettigheter til videre utvikling, formidling og gjennomføring av prosjektet.
- **Videre prosess:** Det vil bli inngått kontrakt med én leverandør for videre utvikling og realisering av utstillingen.

9. Honorar

Tre kvalifiserte team vil bli invitert til å delta i konkurransen og utvikle forslag til utstilling. To av de tre kvalifiserte teamene som ikke tildeles etterfølgende kontrakt vil motta et honorar på 60 000 kroner eks. mva for sitt arbeid i konkurransefasen. Vinnerteamet kompenseres gjennom etterfølgende kontrakt. Honoraret forutsetter at leveransen oppfyller angitte krav og leveres innen fastsatte frister. Honoraret skal dekke alle kostnader knyttet til utvikling av konsept, skisser, visualiseringer og øvrige deler av konkurranseleveransen, samt befaringskostnader.

10. Opsjon

Oppdragsgiver har til hensikt å inngå kontrakt med vinneren om videre utvikling av konsept, detaljprosjektering, produksjon og realisering av utstillingen. Dette forutsetter at prosjektet gjennomføres som planlagt.

11. Vurderingskriterier

Leveransene basert på punkt 6 vil vurderes etter:

- **Formidlingskvalitet:** Evne til å formidle nasjonalparkens verneformål, natur- og kulturverdier, biologiske mangfold og villrein på en engasjerende, hensynsfull, pedagogisk og tilgjengelig måte.
- **Konsept og originalitet:** Grad av nyskaping, helhetlig idé og kvalitet i de overordnede formidlingsgrepene.
- **Forståelse av sted og målgrupper:** Innsikt i Forollhogna-området og Vingelens særpreg, besøksstrategi og målgrupper, samt hvordan dette gjenspeiles i forslaget.
- **Romlig og estetisk kvalitet:** Kvalitet i utforming, bærekraftig materialbruk og visuelle grep, samt hvordan løsningen legger til rette for sambruk av lokalet, fleksible løsninger og hensiktsmessig arealutnyttelse.
- **Gjennomførbarhet og realisme:** I hvilken grad forslaget er realistisk å gjennomføre innenfor gitte rammer, inkludert tekniske løsninger, drift, vedlikehold og økonomi.

Kriteriene er basert på føringene under kapittel 4 og vil bli nærmere beskrevet, vektet og utdypet i endelig konkurransegrunnlag. Det vil i vurderingen også bli lagt vekt på hvordan løsningene legger til rette for drift, vedlikehold og oppdatering over tid.

PLAN 1. ETASJE

Bunova Vingelen

PROSJEKTOR: Arkitektens Betyrning AS
Bunova 12
2002 Oyl 02
70 45 47 80 00
Fax 45 47 80 01

DATE: 06-05-2010
SCALE: 1:100
PROJECT: 2008-2010

PLAN 1. ETASJE

**Besøkssenter
Forollhogna nasjonalpark**

Bilde 1: Planskisse av 1. etasje på Bunåva.

Bilde 2: Hovedutstillingsvegg på 7,6 meter som gir et totaltareal på ca 25 m², med tilliggende gulvareal på ca 15 m² (7,6 meter x 2 meter).

Besøkssenter
Forollhogna nasjonalpark

Bilde 3: Motstående vegg fra utstillingsvegg, med muligheter for å bruke områder over vindu (ca 13,3 m²) til utstilling.

Besøkssenter
Forollhogna nasjonalpark

Bilde 4: Kafé- og utstillingslokale, med muligheter for å bruke tak og vindusflater.

**Besøkssenter
Forollhogna nasjonalpark**

Bilde 5: Vegger rundt trapp opp til andre etasje. Her er det fastmontert en serveringsbenk på veggen til venstre, med muligheter for å bruke områdene over benken, samt området under vindu på veggen til høyre til utstilling. Samlet areal er på ca 10 m².

**Besøkssenter
Forollhogna nasjonalpark**

Bilde 6: Mulig utstillingsareal på veggen til venstre (med hvit dør som går inn til kontor), på ca 3,8 m², samt ved skråvegg med vindu. Disk, kafésalg og kjøkken til høyre i bildet.

Besøkssenter
Forollhogna nasjonalpark

Bilde 7: Mulig utstillingsareal i gang inn til toalettene på ca 12 m².

Besøkssenter
Forollhogna nasjonalpark

Bilde 8: Inngangsparti, med mulig utstillingsareal på ca. 7,2 m².